

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Handwritten: *Handwritten E. O. 14*

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 29-30.

Stockholm den 18 Juli 1912.

5:e årg.

Prenumerationspris:
 1/4 år . . . kr. 4: 50 | 1/2 år . . . kr. 2: 50
 3/4 " " " 3: 50 | 1 " " " 1: 25
Lösnummer 10 öre.
 Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Redaktion:
 Mästersamuelsgatan 51, en tr.
Telefoner:
 Allm. 63 53. Riks- 122 85.
 Utgifningstid hvarje torsdag.

Redaktör o. ansvarig utgivare:
ELLEN KLEMAN.
Mottagningstid:
 kl. 11-12.
 Sthlm 1912, F. Englund's Boktr.

Expedition och Annonsskontor:
 Mästersamuelsgatan 51, en tr.
 Post- och telegrafadress:
DAGNY, Stockholm.

Annonsspris:
 15 öre per mm.
 Enkel spaltbredd 50 mm.
 Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: -
 Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %.
 Annonser bör vara inlämnade senast måndag f. m.

Mathilde Fibiger.

En af de första.

I.

"Et lille forpint Ansigt viste sig i en Kontorrude". Med dessa ord tecknar Fredrik Bajer den 37-åriga Mathilde Fibigers porträtt, så som han såg henne första gången då han 1867 uppsökte henne på telegrafstationen i Helsingör, där hon då redan i fyra år tjänstgjort som telegrafist. Bilden är gripande, det är hvad lifvet gjort af henne, som gaf sin första strålande ungdom för idén, som ville friheten för sig och sina systar, kvinnorna, som utan klokhet eller beräkning blottade sig själf i den första heta förpostfäktningen i Danmark om kvinnans rätt att räknas som mänska.

Sjutton långa år lågo

mellan detta Fredrik Bajers besök hos Mathilde Fibiger, föranledt af hans väckta starka intresse för kvinnornas sak, och hennes första framträdande. Han kom från sin bröllopsresa i Sverige, under hvilken han genom Esselde mottagit nya impulser till att sätta in sina krafter i kvinnorörelsens tjänst. En hel vagnslast häften »Tidskrift för hemmet» hade han fått med sig i Helsingborg och dem skulle han nu sända ut öfver hela Danmark. Esseldes tanke, till hvars realiserande han ville vara behjälplig, var att hennes tidskrift skulle läsas af »alla Nordens kvinnor», för hvilkas sak den kämpade och hvilka den äfven var tillägnad.

Den han först af alla vände sig till för att få med i arbetet, när han åter befann sig på dansk boten, var Mathilde Fibiger. Det ansikte, som mötte hans blick i den lilla glasrutan på Helsingörs telegrafstation, gaf honom svar: Mathilde Fibiger hade ännu att kämpa sin egen kamp, där höll hon modigt ut tills hon stupade. Men därutöfver sträckte sig ej hennes kraft. Hon var en bruten kvinna.

Hennes historia har allt det för tidigt och för hastigt spirandes tragik. Hon var för tidigt färdig, hennes mod var allt för friskt och ungt, hennes vilja allt för stridsfärdig, därför slogs hon ned. Långsammare, måttfullare, mera beräknande klok i sitt framträdande, hade hon inte mötts af ett motstånd så hätskt, rått och tillintetgörande.

Men — då hade inte heller den strid flammat upp omkring henne, hvilken blef till den stora svedjeeld, ur hvars aska de första skördarna en gång skulle bärgas in åt kvinnorna.

Född den 13 december 1830 i Köpenhamn, fadern var dansk officer, var det i den stora nationella väckelsens tid för Danmark, som Mathilde Fibigers ungdom inföll. Det första dansk-tyska kriget, oroligheterna 1848, striderna kring Femte-Juni-Grundloven», allt samverkande till eller yttringar af folkets frihetsrörelse och nationella samling, satte sitt djupa märke på hennes utveckling. Så starkt som fosterlandskärleken flammade inom henne, lika gripen var hon af känslan af individernas rätt till själfständighet och frihet. Själf stötte hon, såsom kvinna, genom sed och existerande förhållanden mot stängsel öfverallt. Då slog hon i ungdomens första styrka och tillitsfulla mod sitt slag. Det var Clara Raphaels Tolv Breve, som skickades ut i världen.

När Mathilde Fibiger under namn af Clara Raphael skref dessa bref, var hon nitton år gammal. Hennes barndom och uppväxt hade icke varit bland de gladaste. Föräldrarnas äktenskap upplöstes genom officiell skillsmässa, när Mathilde var tretton år. Alltför stor olikhet i lynnen samt tryckande ekonomiska förhållanden hade efterhand grävt en oöfverstiglig klyfta mellan de båda makarna. Skillsmässan, som gjordes upp i godo, kom som en smärtsam öfverraskning för barnen, hvilka voro varmt fästade vid båda föräldrarna. Af de nio barnen stannade somliga hos fadern, andra hos modern; detta senare blef förhållandet med Mathilde.

Länge fick hon dock ej vara hos den älskade modern, denna afled redan året efter skillsmässan. Vi finna Mathilde därefter under något år hos en gift broder och 1846 åter i faderns hus. Öfverstlöjtnant Fibiger hade då ingått ett nytt äktenskap. Mathilde förorsakade detta en våldsam sorg. I ett bref skrifer hennes äldsta syster, Ilia, härom till en af bröderna följande, hvilket ger en bild af Mathildes redan då starkt utpräglade väsen: »Hun var ganska ude av sig selv derover og er overhovedet

et av de vanskeligste Væser at opdrage, thi hun er melankolsk och overordentlig indesluttet, dertil den underligste blandning av Ligeegyldighed och Lidenskablighed».

Länge stannade ej Mathilde i faderns hus; på hösten 1849 tillträder hon en plats som lärarinna hos en familj på landet på Lolland. Hon tog den enda utkomst, som den tiden erbjöds en ung flicka — om hon inte ville försöka svälta sig fram på förtjänst af sömnad.

Det är nu här, som Mathilde Fibiger, nitton år gammal, lefver sitt »eneste Ungdomsaar», som hon själf i en senare tid vemodigt kallat det. Det hade ej mycket att bjuda af en vanlig ungdoms nöjen, men hennes själ växte stark och fri under det året, hon tänkte, drömde, hoppades — och väntade. I ett bref till en vän hade hon en gång skrifvit: »Mest elsker jeg den Tid, som skal komme.» Under hennes »enda ungdomsår» var det nog äfven den känslan, som gjorde henne lycklig, så litet förenlig man annars finner den med ungdomens lyckokänsla, som går upp i nuet. För Mathilde var det sänings-tiden, hon lade ned frön, som hon väntade skulle växa upp till lycka för henne och för andra, och lycklig i aning och hopp lefde hon denna tid. Modigt och förtröstansfullt bankade hon på framtidens dörr, som hon tänkte skulle öppna sig ut till frihet för henne och för många med henne. Hon skref Tolv Breve.

Hennes dagbok ger oss en inblick i hennes sjäslif detta år, då hon gick bland människor, med hvilka hon inte hade något gemensamt.

»Jeg mangler Liv; jeg higer derefter saa jeg under tiden er nær ved at kvæles. Blandt de mange Mennesker, man ser, hvor mange lever? Paa hvor mange kan man mærke, at de ere udødelige Væser, skabte i Guds Billede? — — —

»Her er ikke en som forstaar mig: hun er af-fektert, hun er original, hun har vist en Skrue løs, kan jeg høre Folk sige — — —»

Men från sig själf vänder hon tanken på sitt land, och den tar henne med all sin makt och oro: »Men om nu Sommeren, den lyse Sommer, bringer Sorg over det som er mig kærest, bringer mit elskede Land Ulykker — og jeg skal være i denne Grav, skal se Aviserne to Gange om Ugen, skal lade som ingenting, være venlig og munter, naar jeg næsten er kvalt af Sorg og Angest — det er min Skræk.»

På ett annat ställe i dagboken skrifer hon, att först när hon riktigt fått se alla de band, som fördomar och konvensans lägga på människorna, har hon fullt förstått hvad frihet är. Hon bryter ut: »Jeg vil være fri! fri i Aand, Sind, Tanke og Ord. I Frihed vil jeg leve, elske och virke, frivillig vil jeg forsage.»

Här har hon talat ur sitt väsens innersta.

Men ännu vet hon inte själf hvad det är som

Juvel-, Guld- & Emalj arbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Arbeta för Dagny
 genom att gynna dess annonsörer

jäser inom henne, ehuru hon känner att en brytnings-tid är inne. »Har du nogen Sinde været saa gennem-trængt af Foraaret som i Aar?», skriver hon till en af sina systrar. »Jeg aldrig. Det forekommer mig som om et lignende Foraar var i min Sjæl. Jeg føler hvad det er at leve, at kæmpe og sejre, kæmpe Livets alvorlige Kamp. — — Sig mig, savner du aldrig Frihed?» — —

Detta är på våren, fram på sommaren har hon redan klart för sig hvad hon vill, är redan uppe i arbetet med den bok, som skulle komma att väcka ett så oerhördt uppseende och bringa hennes namn på allas läppar. Hennes bref och dagboken från denna tid vittna om de tankar, som sysselsätta henne. »Vil man virke for sig selv og Andre», skriver hon till en väninna, »saa maa man virke for Sandhedens Udbredelse, for Oplysningen och mod Bornertheden og Løgner. Saa kan man sige at man gjort noget. Men, du har Ret, der hører Mod til. Det er en gang Herrernes Sag. De have Privilegium paa at fordre deres Aarhundredes Fordomme i Skranken, de kunne sige: Vi ere Herrer i Aandens Rige. Vi have til gengæld den Ære at besørge deres Hus, lave deres Mad og stoppe deres gamle Tøj. Manden kan kæmpe for at vedligeholde Landets grænser udvendig fra og for at nedbryde den indre Indskrænkning — vi, Gud, vi maa ikke klage — vi kunne jo strikke Sokker til Soldaterne!»

Man hör att det är »Clara Raphael», som talar.

Sommarferien tillbringas hon i Köpenhamn tillsammans med sin släkt. Från denna tid har man ett uttalande af hennes syster Amalia, som ställer Mathilde lefvande inför oss: »Mathilde har været her i Besøg i Sommer. Hun er nu nitten Aar gammel, sød, elskværdig, ualmindelig smuk og ganske ualmindelig begavet. Hun er overmaade afholdt af den Familie, hun er hos».

Det sista kommer nästan öfverraskande, när man sammanställer det med Mathildes egna uttalanden om sin omgifning. Det låter sig dock tänkas, att väcker, älskvärd, begåfvad som hon var, hon intog sin omgifning utan att få något tillbaka af värde för sig själf.

I augusti vänder hon åter till Lolland, och nu skriver hon »Tolv Breve». I november kan hon tala om för sin syster att hon skickat manuskriptet till J. L. Heiberg.

Det är nu Clara Raphael, som träder fram i stället för Mathilde Fibiger. Under det namnet gaf hon ut sin bok, och det är om detta antagna namn som den hetsiga strid knyter sig, hvilken flammade upp med anledning af boken. Till att börja med visste ingen hvem Clara Raphael var, Heiberg själf tviflade starkt på den kvinnliga författarens identitet, när hon först skickade honom manuskriptet utan att lämna några närmare upplysningar om sig själf. En tillfällighet kom honom emellertid till hjälp och gjorde att han fann ut hvem hon var och hennes

förhållanden, något som icke minskade det intresse manuskriptet redan ingifvit honom för författaren. Det är också ett i högsta grad uppmuntrande och smickrande bref han skriver till henne till svar på hennes hänvändelse till honom såsom litterär rådgifvare. Huru lycklig detta gjorde Mathilde Fibiger kan man förstå. En auktoritet på litteraturens område öfverhopar henne med erkännande, uttalar sin stora glädje öfver att hon vändt sig till honom och erbjuder sig att själf introducera hennes bok hos den läsande allmänheten genom ett företal. Detta till trots måste man af hjärtat beklaga, för Mathilde Fibigers egen skull, att det var till J. L. Heiberg hon vände sig och att han med ett så ifrigt uppskattande omdöme kom henne till mötes. Just hans förmåga att bedöma hennes boks förtjänster ur rent litterär synpunkt blef till hennes egen nackdel. Han öfverraskas af »den djupsinniga och pikanta reflektionen», af »den djupa världserfarenhet», som tyckes ligga bakom, af den »energiska karaktär, som kommer fram hos brefskrifverskan». Allt detta besticker honom till den grad, att han ej får klart för sig det verkligt betydelsefulla med denna bok. När han gör några invändningar mot Claras uppfattning i ett eller annat fall, är det något som stöter honom ur estetisk synpunkt, och när han varnar henne för att »raa, kritiske Bladskrivere ville uden Tvivl komme med nærgaaende Invectiver, som ere krænkende for den unge Forfatterinde», är detta dock mera i förbigående och utan att han fattat den egentliga betydelsen af hennes bok och huru den skulle komma att verka på allmänheten. Man måste beklaga att Heiberg inte förstod mera hvad det gällde. Om han det gjort, hade han väl inte lyft Mathilde Fibiger till den svindlande höjd af ljusa förhoppningar, som han nu genom sitt omdöme gjorde, för att sedan svika henne, när hon behöfde hans hjälp och stöd som bäst. Och framför allt — hade han förstätt hvilket blodigt allvar det hela var för Mathilde Fibiger, att det för henne gällde inte en blott och bar litterär succès, utan att få tala ut sitt ord, sin personliga uppfattning om en kvinnornas frigörelse, en idé, som hon ville ägna sitt lif, då hade han väl inte tillåtit henne att skicka ut en bok med så svaga och farliga punkter, hvilka hon i sin unga naivitet icke själf förstod men som af hennes motståndare skulle vändas mot henne själf, med förgiftade vapens alla grymma verkningar.

»Tolv Breve» af Clara Raphael är, såsom titeln anger, en brefsamling, från Clara till hennes väninna Mathilde. Med undantag af det elfte brevet, som under Claras sjukdom är skrivet af hennes då närvarande väninna Anna K** till Mathilde.

Man skall inte tro att det är något kvinnoaks-program, som här framlägges, med fordringar på att kvinnor och män i praktiken skola vara likställda. Clara Raphaels läggning är härtill alltför abstrakt, och själf är hon ännu så mycket barn af sin tid, att

hon ur rent estetisk synpunkt uttalar sin fasa öfver att vara "något på ett kontor" och försäkrar sin väninna, att hon aldrig skall få se henne "med pipan i munnen, fördjupad i lärda funderingar i en neddammad studerkammare". — För oss, som med Fredrik Bajer skymtat det lilla förgrämda ansiktet bakom telegramluckans ruta, ha dessa uttalanden sin egenomliga ödestragik. Hur skulle inte lifvet föra Mathilde Fibiger från en abstrakt idé's strålande och öfversvinnliga höjd ned till verklighetens tunga arbetsväg. Dock — hon blef äfven där den modigt stridande.

För Clara Raphael står allt ännu i ett lockande och skimrande ljus. Hon vill friheten, hon vill kämpa till sin död "for Sandhed og Oplysning, for Menneskenes Lyksalighed og Ære". Hon säger: "hvø der vil leve for Himlen her paa Jorden, maa formæle sit innerste Væsen med Idéen — —" Detta är också ledtråden i Tolv Breve. Den unga brefskrifverskan viger sitt lif åt idén, hon vill offra hela sin jordiska och personliga lycka därför. Den unga Clara, hvilken häfdar sin rätt till själfständighet gentemot den gamla tanten, som visserligen materiellt sörjer för henne men inte förstår något af hennes andliga lif, hvilken käckt uttalar sin mening om döpselsens ringa vikt för det lilla barnet, obekymrad om hon därmed stöter präster och dogmtroende, hvilken obarmhärtigt anfäller småaktighet, likgiltighet och feghet och utan att bekymra sig om att hon stöter de s. k. skapelsens herrar genom att slunga ut så djärfva ord som att hon snarare skulle kunna förälska sig i en söt ung flicka än i en man, ty "der er saa meget uskönt ved Herrerne, der generer mig", följer, utan att blicka åt sidan, idéns strålande ledfana. I boken löses konflikten med lifvet genom den skäligen naiva utvägen att Clara ingår ett skenäktenskap med den man hon älskar, men äfven om man finner denna upplösning barnslig — en icke nittonårig författarinna hade säkerligen icke tillgripit den — är det dock detta, som visar hela den jublande entusiasmen för en hög idé, hvaraf Mathilde Fibiger var gripen. Dock, det var detta, som skulle väcka det förbittrade motståndet. Redan Heiberg, som annars är fördragsam nog med hennes abstrakta idealism, stöter sig på att Mathilde skjuter undan den sida af den kvinnliga naturen, som han för sin del benämner den jordiska, den "hvormed Kvinden opfylder sin saakaldte jordiske Bestemmelse". Claras skenäktenskap med baronen, hvarigenom Mathilde Fibiger vill pointera att kvinnan kan ha ett annat mål och en annan uppgift i lifvet än att, som den gamla termen lyder, fylla sin bestämmelse som maka och moder, blir också bokens angripbara punkt. Detta är det oerhörda, som icke skulle förlåtas henne. När därtill kommer, att hon säger sådana saker som att kvinnans ställning i samhället är sorglig och frågar med hvad rätt mannen undertrycker henne — i förstånd stode dock kvinnan ej tillbaka för mannen och hon

vore mannen öfverlägsen i entusiasm och kraft att försaka, — då kan man förstå, att stormen skulle brista lös öfver hennes hufvud.

Men innan ovädret kom, när hon hade Heibergs erkännande och berömmande bref om hennes arbete, då var hon fullt lycklig i sitt enda korta ungdomsår. Då skrifer hon till systemen:

»Amalie sagde en Gang, at hon troede, at enhver ung Pige havde oplevet eller vilde opleve en Tid, da hun var fuldkommen lykkelig; denne Tid er nu kommen for mig. Jeg synes, Solen skinner ganske anderledes end ellers, thi den spejler sig i mit Hjertes Solskin, at Luften er ganske anderledes frisk og klar, Rugen, der nu spirer paa Markerne, da alt andet er visnet og dødt, ganske anderledes fløjlsgrøn og fin, end den plejer et være; det synes mig, at Guds Godhed gennenstraler alt hvad der omgiver mig. Og med alt det, at Livet er blevet mig saa kært, har jeg dog bestandig den vemodig-glade Følelse: Nu kan jeg dø, thi jeg har levet.»

Ellen Kleman.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Fint folk och inte fint folk.** Noveller af *Anna Wahlenberg*. — **Bonniers månads-häften.** Juli. — **Studentföreningen Verdandis Småskrifter.** 183. **Tusen nätter och en natt.** Af *David W. Myhrman*. — 184. **Hedvig Charlotta Nordenflycht.** Af *Yngve Östergren*. — 185. **De viktigaste knutarna.** En handledning för sjöfolk, fiskare, scouter, och praktiskt folk i allmänhet. Af *Hjalmar Öhrvall*. — 139 **sätt att tillaga jordgubbar, smultron, blåbär och lingon.** Af *John Bundy*. — 118 **sätt att tillaga kalla rätter för smörgåsbordet.** Sammanställda af *D. F.* — 116 **sätt att tillaga sommarefterrätter.** Sammanställda af *D. F.*

Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm: **Vi och våra blommor.** En bok om prydnadsväxterna inne och ute. Af *C. A. M. Lindman*. Häft 7. — **Bilder ur den Heliga Skrift** med därtill hörande text. Utgifna under öfverinseende af *J. Norrby*. Häft 9 — 10.

Åhlén & Åkerlunds förlag, Göteborg: **En svensk flickas dagbok** under krigsfångenskap i Ryssland 1808 — 1809, jämte inledning af *Cecilia Bååth Holmberg*. — **Ulla Grip.** En berättelse från förra århundradet. Af *Wilma Lindhé*. — **Tolf flickor.** Småhistorier om ungt folk. Af *August Brunius*. — **I biskopens ekipage.** Af *Miriam Michelson*. Öfversättning af *Ebba Atterbom*.

Prenumeration å DAGNY sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Länens hemslöjdsutställning på Skansen.

Svenska hemslöjden har alltsedan frihetstiden haft många svårigheter att bekämpa. Fabriker började då anlåg-gas. Dessi utförde arbetet fortare och billigare än hvad som kunde åstadkommas för hand; att varan samtidigt blef sämre och fulare tog man ej med i räkningen. Allmogen fick ingen afsättning för sitt arbete, och så kom hemslöjden allt mer och mer ur bruk. På sina ställen har den dock segt och envist, trots alla motigheter, fortlevat ända in i våra dagar.

På 1870-talet kom man emellertid underfund med, att allmogens hemslöjd var något att taga vara på, innan den helt och hållet försvann. Men att denna hemslöjd skulle bevaras *åt allmogen* — icke blott åt några få yrkesmän-niskor — det är en senare tanke som först framfördes af fröken Lilli Zickerman. Detta fröken Zickermans nya uppslag, som till en början möttes med ett skeptiskt: "Det lönar sig icke, fabrikerne kunna göra det så mycket billigare", har nu efter ett 10-tal år börjat mogna och bära frukt. Man har kommit under fund med, icke blott den stora betydelse hemslöjden har både för samhället och individen, utan också det förvånande faktum, att "det lönar sig". Smaken har nämligen under dessa år betydligt utvecklat. Vi tycka icke längre om fabriksvaror, dussin- och godtköpsgrannlåt. Vi vilja ha det som är litet origi-nellt, litet artistiskt, och framför allt älska vi det, bakom hvilket står en människa. Och så köpa vi hellre hand-gjorda saker, om de också kosta litet mera; de hålla ju så oändligt mycket längre och blifva icke fula med åren, utan tvärt om.

Numera finnas hemslöjdsföreningar i de flesta af Sve-riges län, vanligen tillkomna på enskildt initiativ, ofta understödda af hushållningssällskapen, som till fullo insett hemslöjdens stora nytta vid t. ex. missväxtår.

Dessa hemslöjdsföreningar mottaga och försälja allmo-gens slöjdalster. De tillvarataga äfven gamla mönster och tekniker, som af allmogen får kopieras. Påpekas bör ock-så, att utöfvarna af hemslöjden mestadels äro gamla, som svårligen på annat sätt orka förtjäna sitt uppehälle. Af betydelse är ju, att de unga lära sig någon art af hem-slöjd, men detta stöter ofta på svårigheter.

Det är genom doktor Salins stora, vänliga tillmötesgående, som en del af Sveriges hemslöjdsföreningar — omfattande 9 län — kunnat anordna en utställning och försäljning på Skansen i sommar. Roligt är att se, hur mycket dessa föreningar hunnit uträtta, och det är sannerligen icke litet, helst om man tar i betraktande, att de flesta af dem icke existerat mer än ett par tre år. Roligt är också att jämföra de olika landskapens olika slöjdarter.

Hallands län representeras naturligtvis först och främst af sin bindslöjd. Dessa mjuka färgglada tröjor, vantar och lufvor, hvem tycker icke om dem.

Kristianstads län har rödlakan och yleschattersöm, för att icke tala om de vackra skånska spetsarna.

Ängermanlands hemslöjdsförening förtjänar särskilt er-

kännande för det arbete den nedlagt på att återupplifva linodlingen och linberedningen. Att försöket utfallit med utmärkt godt resultat, det visar de fina, mjuka, glänsande linnetygen, som här utställas.

I Malmöhus län återfinna vi naturligtvis samma tek-niker som i Kristianstads. Särskildt vill jag dock nämna flera utmärkt vackra bonader i flamsk väfnad, samt den för Skåne karakteristiska treflätningen.

Konstfliten i Göteborg representerar ju strängt taget 3 län, som hvart och ett kommer med sitt. Där ha vi Bohus län med opphämta, rya och finnväf, Älfsborgs län med sina enkla tvåskafts-klädningstyger, fina och mindre vanliga i färg och randning. Hallandssömmen håller på att dö ut; endast en enda gumma kan ännu själf kompo-nera och sy sitt mönster utan uppritning. Hon utställer här en samling dukar i lifliga mönster och färger.

Bollnäs, Vesterbottens och Norrbottens län utmärka sig genom sin lappslöjd. Det är knivar, tändstickshus, nålhållare och skedar af renhorn, kåsor af masur med be-slag af renhorn och silfver, korgar flätade af björkrot m. m., allt vackert och sirligt arbetadt. Ni kan också få små nätta väskor i skarfsöm med tennbroderi och renhorns-beslag. Återupplifvandet af den gamla nu så godt som utdöda konsten att tillverka tenntråd gör en riktigt glad. Det är blott en enda gumma som ännu kan den. På uppmaning af hemslöjdsföreningen har hon nu lärt ut konsten till sina båda döttrar, men hon klagat bittert öf-ver deras dåliga tänder. Det är nämligen med tändernas tillhjälp som tenntråden göres. Föreningen, som gärna ville hjälpa, skickade gumman ett par tänger, men dem förklarade hon vara odugliga.

Så ha vi hemslöjdsföreningens spetskola i Stockholm. För att öfvertyga Dagnys läsarinor att alla dessa spetsar, kragar, slag, manschetter, klädningar och blusar med in-sydda spetsar äro alldeles förtjusande, behöfver jag blott nämna mamman till dem: fru Hilda Liljenberg f. Stark.

Utställningen är värd att ses och framför allt, förenin-garna äro värda att uppmuntras. Gå därför till Skansen! Om er portmonä är lättare då Ni går därifrån så är det icke blott de gamla på landet som ha fördel däraf: Ni själf kommer att få den allra största glädje och nytta af Edra inköp.

Hild Sjöberg.

ANNONSERA I DAGNY.

Två danska diktare.

Chr. Winther och B. S. Ingemann.

För Dagny af *Maria Holmström*.

Danmark har alltid varit rikt på lyriska diktare. Det idylliska lilla landet med sina susande bokskogar och glittrande små sjöar samt den glada och gemytliga folkkaraktären syns vara liksom ägnadt att skapa och fostra diktarnaturer med en ljus och blid lifssyn. Och hvad de sjungit om har alltid varit Danmarks skönhet och Danmarks minnen.

Slår man sig under en sommar ned på skilda trakter i Själland, så kommer man nästan med nödvändighet att befinna sig på platser som äro folket kära och betydelsefulla genom de diktare som där lefvat och sjungit sig in i deras landsmäns hjärtan.

Så vid *Ljungby*, där man får höra Chr. Winthers historia och där hans sånger ligga på folkets läppar. Så vid *Sorö*, där Ingemann lefde och dog — till den grad förälskad i den täcka och fridfulla naturen, att han fann det vara ett oförsynt skorrande emot idyllen, då järnvägen drogs fram till *Sorö*. Hans lyriska temperament föredrog illa verklighetens handgripligheter.

Det är för dem som i barndomen förtrollats af "Hjortens flugt" och som med okritisk förtjusning slukat Ingemanns historiska romaner förtjusande stämningsfullt att på ort och ställe göra diktarnas närmare, så att säga personliga bekantkap — en bekantkap som också borde intressera en och annan af Dagnys läsare.

I.

Christian Winther.

Då man letat sig fram till Kongens Lyngby på Själland, så kan man glädja sig åt inte blott att ha tillgång till en dansk landsbys bekvämligheter och kommunikationer utan också åt en ovanligt vacker och frodig trakt. Den underbara park, som omger Sorgenfri slott, bebodt af kronprinsparet, begynner strax intill den lilla röda kyrkan med storkboet på trappgafveln. Och man har fritt och obehindradt tillträde till parkens alla skuggande vägar och stigar, till alla dess tysta och hemlighetsfulla platser under månghundraåriga ekar och bokar.

Intet går dock upp emot att i stilla sommarafinar vandra utmed den närbelägna Furesjöns stränder, denna skogomkransade, idylliska lilla sjö, som ännu alltid lockar naturälskande själar ut till Lyngby.

Det var här, som Danmarks lyriske sångare Christian Winther skref sin betagande dikt: "Flyv fugl! Flyv over Furesöens vove!", hvilken med Hartmans vemodsfulla, smältande melodi än i dag ligger på det danska folkets, särskildt ungdomens läppar.

På Furesjöns vänstra sida, helt nära stranden, ligger ett gammalt hvittrappadt hus tämligen ensamt för sig. Det är det ännu kvarstående trädgårdsmästarehuset, där Chr.

Winther hade sina rum om somrarna, då han som huslärare hos familjen Müffelmänn i Köpenhamn vistades med dem på deras stora vackra egendom "Fuglesang".

På den tiden gled ofta om kvällarna en roddbåt fram öfver Furesjön, och medan den här och hvar låg stilla i vassen, sjöng "kvartetten" sina vackra sånger till stor glädje för dem som bodde i närheten eller promenerade vid sjöstranden. Kvartetten bestod af anföraren, Chr. Winther, som sjöng andra bas, en studentkamrat till honom och de bägge unga fröknarna Müffelmänn. Äfven tronföljaren sedermera Christian VIII, njöt att höra de friska rösterna, och inte så sällan kom han oanmäld promenerande från Sorgenfri, slog sig för ett par timmar till ro i Müffelmännns trädgård och drack te med familjen. Då sjöng kvartetten, och stundom föreläste Chr. Winther på prinsens anmodan en och annan dikt.

Jämte tre af sönerna Müffelmänn var dottern Alvide från sitt 15:e till 18:e år den unge huslärarens elev. Hon var en ovanligt vacker och rikt utrustad flicka, kvick och rolig, musikalisk, varmt intresserad af litteratur och glödande patriot. I henne förälskade sig den eldfängde Chr. Winther, och det är henne han besjungit i sången "Flyv fugl! Flyv over Furesöens vove!" Det är Alvide han skildrar med orden:

Gulbrune lokker de flage i vinden,
let er hun, rank som et ax;
øjet er sort og roser har kinden,
ak, du kan kjende hende strax!

Det påstås att hon var hans lifs egentliga kärlek. Kärleken till henne följde honom hans ungdomsår igenom, trots alla andra förälskelser, men han vann aldrig mer än hennes systerliga tillgifvenhet.

Christian Winther föddes i Fensmarks prästgård på Själland den 29 juli 1796. Fadern dog då sonen var 12 år gammal och kan alltså inte ha utöfvat något synnerligt inflytande på honom. Modern var en fin och behaglig kvinna med ett utveckladt skönhetssinne, därtill god och uppoffrande. Hon älskade poesi och den själlandska naturen, och att hon förstod hvad bägge dessa faktorer kunde betyda äfven för ett barnasinne visas af en liten episod, som aldrig gick ur Chr. Winthers minne. Den dag han fyllde fem år väcktes han litet före solens uppgång af modern, som svepte en filt om honom och på sina armar bar honom ut till en höjd i närheten af prästgården, där det stod fyra lindar och en ask och hvarifrån man hade en vid utsikt öfver trakten. Här stod ett bord, där familjen brukade dricka te om aftnarna, och på detta satte hon honom. Nu först fick han upp de sömniga ögonen och började förstå, att modern vil-

le visa honom något vackert. Det stod en stjärna på himlen — den stjärnan glömde han aldrig! — och så begynte solen att gå upp. Och det skådespel, som då visade sig för hans barnablick, blef som en invigning för hela hans kommande diktarlif. I följande strofer i "Hjortens flugt", som han skref på sin ålderdom, återspeglas ännu ett minne af denna sommarmorgon under barndomshemmets lindar:

Den korte lyse majnat
over skovens dunkle træer
var draget hen så sagte,
og i dæmrende skjær
end tindred morgenstjernen,
mens højt i luften hang
den usynlige lærke
som en klokke og klang. — —

År 1815 blef Chr. Winther student och reste till Köpenhamn för att efter föräldrarnas önskan studera teologi. Modern hade som änka ingått nytt äktenskap med prästen, sedermera biskop, Rasmus Möller, hvilken blef en god fader för sin styfson. Efter flera års plågsamma studier, under hvilka Chr. Winther sade sig vara "satt på teologi", alldeles som en förbrytare är satt på vatten och bröd, tog han med nöd sin examen. Präst blef han dock aldrig. Han blef öfver hufvud aldrig något, men han fick titeln professor, då han år 1841 blef sänd till Neu-Strelitz som lärare i danska språket för prinsessan Mariane, hvilken var förlofvad med kronprins Frederik, sedermera Frederik VII.

* * *

Chr. Winthers första dikthäfte kom ut år 1828 och följdes snart af ett nytt, kalladt "Träsnitt". Bägge dessa samlingar gjorde honom genast känd och omtyckt. "Träsnitt" är endast folkvisor eller kanske rättare visor om folket; där skildras allmogens sätt att älska, le och sörja, så som han från barnaåren lärt känna det. Lätt och lekande målar han de skälmska bondpigorna, hvilkas koketteri stundom yttrar sig i att hålla en spann vatten öfver benen på sina friare, samt de stora, förlägna manfolken, som ha så svårt att rycka fram med hvad de ha på hjärtat. Hans obegripliga natursinne och sinne för stämningar tar sig redan i dessa diktsamlingar de vackraste uttryck. Själland och Själlands natur var hans stora kärlek, och under hela sitt långa diktarlif tröttnade han aldrig på att besjunga sin kära födelseö. Men han sjunger helst om sommar och solsken, doftande klöfver och drillande lärkor. Skuggsidorna och den mörka kulna vintern var inte hans sak — inte så att han inte kände sitt lands klimat från alla sidor, men det var inte hans sak att dröja vid detta; han lämnade det åt andra:

Så gick der da en vinter,
så kom der en vår,
og engen står i blomster
og bogfinken slår. — —

Han affärdar alltid vintern så hastigt som möjligt. Men huru kan han inte också tolka sommardagens skön-

het och lustiga lif i skog och mark eller den ljumma sommarnattens dämpade stillhet:

I sommernattens stilhed den knejsende rå
hendanser over højen så let på sin tå.
Småfuglene de hviske, — selv ved de ikke hvad,
og dugdråben lister sig fra blad og til blad.

Men Chr. Winther besjunger också sina förälskelser — och de voro legio. Det berättas, att då han som student hörde talas om att en ung vacker flicka förlofvat sig, så kunde han komma alldeles i misshumör äfven om han aldrig sett den sköna. Han ansåg nämligen alla vackra flickor som varande till för hans privata glädje och förnöjelse. Redan som litet barn kunde han bli stående som förtrollad, när han hemma i Fensmark såg en ung bondflicka komma gående och på hufvudet bära sin mjölkspann med de blanka messingsbanden lysande i solen — eller eljes då något i form eller färg tilltalade hans skönhetsinne.

Hans hjärta förblef ända till dess han nått upp i 50-talet, då han fann ro vid sin sista kärlek, "som ett dufslag, där den ena flög ut och den andra flög in". — Under allt detta fortsatte han med att skriva lyriska dikter, romanser och versifierade hvardagsberättelser. Han blir en allt större mästare i att skapa stämning, en allt större härskare öfver rytmen. Och alltid ligger samma ljusa sommarstämning öfver hans sånger. Ännu ha inte de djupaste strängarna i hans själ börjat gifva klang, ty ännu saknas i hans lif "den stora smärtans" upplevelse.

Chr. Winther bevarade länge sitt lifsglada, ungdomliga sinne, och först vid 44 års ålder antyder han i en dikt, att han icke längre är "student".

Vid denna tid hade han mött den unga Julie Werliin, gift med en teologie kandidat, som senare blef präst på Jylland. Hon blef efter några år skild från sin man och sedermera gift med Winther. Han var då 52 år och Julie 35.

Från det ögonblick han första gången såg denna kvinna blef hans kärlek till henne det bärande i hans lif, och genom hela hans följande diktning spåras inflytelsen häraf. Hans ämnen växa i omfång, hans ton blir djupare men förlorar intet af sin skärhet. I kärlekssångerna "Til En" skildrar han sina vakna drömmar och sin smärtfyllda, skälvande längtan. Julie var då ännu Werliins maka, och Chr. Winther hade intet hopp att någonsin få lefva sitt lif med henne. Men hans suck och tanke höra henne till:

Som jeg selv er dit eje
til mig døden føre vil
fra smertens torneleje;
til i evighedens glans,
som alle længsler stiller,
er opløst den dissonans
som her os grumt adskiller.

Till sist kom då den dag, då han nådde sin längtans mål. Hans sånger bli nu färre, emedan hans lycka är så mäktig. Men hvad han skrifer till sin hustru är djupt och skönt:

Skulde der komme den tid,
 da dine blonde lokker blev grå — — —
 da skulde du vide, hvad knap du tror,
 at jeg elsked i dig de *evige* ynder,
 hin *evige* skønhed, der huldt sig forkynder
 i dette alt, som kun stammer fra jord. — — —

Vid 59 års ålder utgaf Chr. Winther sitt hufvudverk, det mest populära af alla hans arbeten, nämligen "Hjortens flugt". Det blef hans hufvudverk därför, att alla spridda toner i hans föregående diktning här sammanklunga i en enda stor harmoni. Att han kunde liksom samla hela sin diktarpersonlighet i en enda dikt har delvis sin grund i hans begränsning. Hans ämnen voro naturen och kärleken och annat brydde han sig inte om. Underbart är, att dikten är så frisk och omedelbar — där finns intet uppkok på gammalt, intet återtagande af svunna stämningar.

"Hjortens flugt" väckte äfven utanför Danmark stort uppseende och hos oss skref bl. a. Orvar Odd i Aftonbladet en utförlig anmälan af den. Flera af sångerna, exempelvis Folmers afskedssång till drottningen, äro skaldens oförblommerade ord till hans hustru:

Kald på mig i din lykke,
 o, lad din sangers ord
 og toner glæden smykke
 med sangens perlesnor. — —
 Kald mig, når verden træder
 dig nær og gør dig ve,
 når smertens tåre væder
 kindens roser og sne — —

* * *

Chr. Winthers lif gled i det yttre stilla hän. Han var inte den, som grep in i sin samtids rörelser — det enda "problem", som reste sig för honom i hans lif, var kärleken. Han var af en nobel, finkänslig och tilbaka-dragen natur, och under hans senare lifsperiod ökades hans anspråkslöshet och fördjupades hans sjäslif. Hans äktenskapliga lif förde många stötestenar i hans väg, men han fördrog allt med stort tålmod. Det var hans styf-dotter, Ida Werliin, som gjorde hemmet så oroligt att umgängesvännerna drefvos på flykten. Hon var tydligen sinnessjuk, men modern ville aldrig att detta skulle märkas, och inte förrän efter mannens död och då fru Winther själf låg sjuk, fördes dottern till en anstalt för sinnessjuka.

I diktningen och musiken sökte som alltid den gamle skalden sin tröst och tillflykt. Chr. Winther var ofantligt musikalisk och komponerade ofta melodier till sina sånger. Lifvet igenom stod hans hustru för honom som det förkroppsligade idealet. Julie Winther var också en i flera afseenden behaglig kvinna, men många ansågo henne affekterad. Äfven klandrades hon för att mannens ro och trefnad uppoffrades för dotterns skull. Så måste han gång på gång följa dem utomlands, ehuru han aldrig trufdes annorstädes än i Danmark. Han, som älskade sitt land som få och som skref om dess skönhed så länge han kunde föra pennan, han måste sluta sina ögon långt borta från detta kära land.

Den 29 dec. 1876 skref fru Winther från Paris till familjens vän Carl Snoilsky: Min käre Snoilsky! Du, som älskar min vän och vår sångare, må veta, att han är så sjuk af feber natt och dag, så Gud hjälpe oss! Läkare ha vi nog af — de förnämsta i Paris — men trösten är ringa — — — Tack för din trofasta vänskap! Din bok har Christian läst och var glad åt ditt arbete. (S:s öfversättning af Goethes ballader.)

Den 30 dec. kl. 4 på morgonen slumrade den febersjuka in. Han var då 80 år gammal. Liket fördes enligt i fosterlandet uttalad önskan till Köpenhamn, där det sänktes i en graf vid Holmens kyrka. En präktig lagerkrans från Snoilsky täckte kistan på vägen från Paris. På grafven restes senare en minnesvård af röd Uddevallagranit, vid hvilken tvenne hängbogar stå och med sitt sakta sus bringa en hälsning från Själlands skogar till Själlands sångare.

"Pigespejderne" på Sanda.

Det har kommit en förfrågan från "pigespjederne" (uttydt: de danska flickscouterne) "general" i Köpenhamn till husfrun på Sanda: Får jag komma med 20 spejdere och slå läger på Sanda? Vi ska upp till Olympiska Spelen. — Och husfrun på Sanda svarar ja, utan ett ögonblicks tvekan, som hennes vana är när det gäller något, som snart sagdt alla andra skulle finna oerhördt svårt och besvärligt.

Och så komma de tjugo spejderne, de äro till och med tjugo, en vacker kväll, när den mogna säden på fälten mängder in sin tunga doft med ängsblommornas, när aftonhimlen står ljus med solnedgångsskimret dröjande bakom skogsranden, när de sjungande fåglarna tystnat en kort stund för att brista ut i jubel igen, när soluppgången lyser till där solnedgångsskimret just bleknat. Vursten, en stor löfklädd skrinda och en bagagevagn ha gått ned för att möta dem vid Väsby station. Visst äro spejderne duktiga att marschera, som riktiga scoutflickor ska vara det, men på Sanda vet man, att de lämnat Köpenhamn den morgonen kl. 5, och efter den mer än dagslånga

järnvägsresan kommer det nog att smaka att ej behöfva vandra 4 kilometer med packning.

Där komma de i vägkröken. Först en brun ung flicka på velociped, en af ledarna, det ser man; så vursten med "generalen" — och generaldirektören, ty ägaren af Sanda är själf med och konvojerar — och så skrandan med spejderne. Det viftas och hurras — på svenska, det har man redan lärt —, och ingen kan drömma om att den glada skaran har en tröttande resa bakom sig. Sist kommer trängen, en hel lastad vagn med tälten och packningen, och öfverst på den en liten trängsoldat. Den lilla gestalten har sträckt ut sig, den bruna scouthatten har åkt på sidan, och kanske är det ett spår af trötthet i det lilla ansiktet. Men så sitter hon inte heller tillsammans med de hurrande kamraterna i den stora skrandan!

Riktigt lägerlif blir det inte af, ty husfrun på Sanda har bredt frisk halm på golfvet i ett par af rummen i den nya vackra statbyggnaden, och på ännu ett annat håll, och mjuka filtär öfver halmen, och gifvit spejderne ett eget kök att husera i, med långa bord, som de kunna bänka sig omkring. "Generalen", den käcka unga danska flickan, fröken Inger Dalhoff-Nielsen, går och ordnar och bestämmer för sin trupp. Men generalens befallningar och flickornas önsknningar para sig godt, och snart sofver man med sin bästa vän till sidokamrat, lugnt som ungdomen endast kan göra det.

Fröken Dalhoffs flicktrupp är den största i Köpenhamn och omfattar sextiofem stycken spejdere. Den är ansluten till gossarnas "Spejderkorps", och flickorna öfvas efter samma regler som dessa. De äro uppdelade i mindre patruller på femton, tjugo stycken, hvar med sin ordningsman. Om sommaren idkas så mycket utelif och lägerlif som möjligt. Om vintern är det egentligen söndagarna, som kunna anslås till scouting. Men dem tar man vara på. De brunbrända, friska ansiktena visa också hvilket hårdande lif detta är.

När detta läses äro de danska scoutflickorna åter i sitt land igen. Innan dess lyckades jag fångsla de flesta af dem i en bild för Dagnys räkning, som här ses. Och trefliga se de ju ut — fast de inte äro i "deres Parade-dragt", som generalen urskuldande sade; ute på landsbygden få äfven spejderne taga sig litet frihet med munderingen.

Elpis.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarata alla intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinna i landsorten att de för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnörelsen i dess helhet.

Hilma Pylkkänen

författarinna och lingvist.

Det kan tyckas som om vi borde hafva fullt göra med att sysselsätta oss med våra egna författare och skaldere utan att behöfva vända oss till den utländska litterära marknaden.

Vi kunna emellertid ej underlåta att omnämna en bok, utkommen i dagarna på Bernard Grassets, Paris, förlag.

"Saimi Tervola", så heter arbetet och hjältinnan, med

motiv från våra dagars Finland, har till författarinna fröken Hilma Pylkkänen, född i St. Mickel, men sedan ett 10-tal år bosatt i Paris.

Under dessa år har detta namn ofta varit synligt i franska tidningar och tidskrifter, särskildt i "Fémina" och den ytterst distinguerade "Révue des Révues", men boken här är emellertid förf:s första större arbete.

För bokens litterära värde borgar det ansedda förlaget jämte en enstämmigt "bonne presse", äfvensom det förhållandet att en andra upplaga omedelbart följde den första efter.

Det är ej heller härom vi vilja tala, utan om det tämligen enastående förhållandet att förf. direkt nedskrifvit sitt arbete på franskt språk.

Oss veterligt är det för närvarande endast en författare af nordiskt origin, äfven han finne, Adolf Paul, som författar på främmande, här tyskt, språk.

Som boken är tillgänglig i svenska bokhandeln tillåta vi oss anbefalla densamma hos alla franskförstående, för finska förhållanden intresserade, landsmän. Bland förf:s egna torde den ej blifva så allmän, då en viss frispråkighet beträffande politiska förhållanden nog torde låta censuren föra den på "Index".

Boken som börjar med ett nyss ingånget äktenskap, måste följaktligen sluta med en skilsmässa, men här en "divorce" så olik alla sådana efter franskt recept, att vi tro det en stor del af romanens franska framgång är att söka här.

Naturskildringarna äro charmanta, det må gälla en härlig sommarafon vid hafvet utanför Helsingfors eller en bister vinterdag uppe på Savolax' moar.

E. S.

Sprid Dagny!

Blif något!

Ett samtal.

PERSONER:

Friherrinnan A. (mellan 40—50 år)
 Tant B., hennes vän (40 år)
 Carmen } hennes döttrar (19 och 12 år)
 Dagny }

De två äldre damerna sitta småpratande med sitt arbete vid ett bord i bakgrunden. De båda systrarna i förgrunden, Carmen halfliggande i en bekväm stol med en tidning i handen; Dagny sitter på armstödet af en länstol, dinglande med sina skolböcker i en rem.

Dagny: Asch, du ja, med dina kavaljerer och eviga baler. Aldrig gör du annat än står framför spegeln och klär dig hela dagen. (Härmar henne.) Sitter mitt här bra? klär denna båndeau? hvilken klädning skall jag välja? —

Carmen: Angår det dig, syster näsvis! Vänta bara tills din tur kommer.

Dagny: Den kommer aldrig, skall jag säga dig. För aldrig det ville jag byta med dig.

Carmen: Åh, när du blir vuxen kommer ingen att fråga om du vill. Det hör till ens uppfostran, vet du väl.

Dagny: Nej då, om det gör det! Inte min åtminstone. Jag ska allt be att få ta hand om den själf i så fall. Inte ämnar jag låta göra mig till modedocka, inte.

Carmen: Såå, hvad tänker du då ta dig till? Inte kan du gå i fläta och korta kjolar hela ditt lif.

Dagny: När jag blir vuxen, ska' jag ha annat att göra än att ideligen tänka på baler och flirt.

Carmen: Det låter ju storartadt. Hvad då, om jag får fråga?

Dagny: Nej — jo, du skall få veta det. Ser du, jag har bestämt mig för att bli student till att börja med —

Carmen: Nå, jag må säga! Student, kantänka! Har kycklingen kläckt ut det där alldeles på egen hand? Hviken af kamraterna har saft det i din hjärna?

Dagny: Så dum du är! Ingen vet det mer än jag själf och — mamma.

Carmen: Mamma! Nå — hvad säger hon?

Dagny: Hvad skulle hon säga annat än: — ja, vi få se — när du kommer så långt.

Carmen: Och hon har inte skrattat ut dig? Jo, det skulle varit i min skoltid! Jag skulle kommit med en sådan förlugen idé så hade jag nog fått veta annat af. Studentskor! Fy, så opassande, hette det då. De äro det otrefligaste släkte på jorden. Inte äro de unga flickor och inte äro de unga män — och har du någonsin sett någon flicka som studentmössan klär? Åh, det är afskyvärdt att se deras karlavulna uppträdande på gatorna.

Dagny: Är allt detta hvad mamma skulle sagt eller är det af ditt eget, om jag får be?

Carmen: Bådadera. Jag håller alldeles med henne i det fallet, vet du.

Dagny: Ja, men mamma tycker inte så nu. Hon sa' inte ett andans ord till mig om allt det där.

Carmen: Då tänkte hon det, söta du. Jag vet att hon afskyr studentskor.

Dagny: Hon kommer att göra ett undantag för mig, för jag låter inte rubba mig. Jag är fast besluten att ta studentexamen.

Carmen: Hvad vill du med den?

Dagny: Joo — sen kan jag ju bli hvad som helst.

Carmen: Utom gift, jaha!

Dagny: Hvem säger det? Och för resten är du inte gift än, fast du inte är student.

Carmen: Men man har större chanser i alla fall. Männen tycka inte om lärda fruntimmer.

Dagny: Än sedan, jag tar risken. Jag vill bli något allra först. Att bara gå och fiska efter män, roar mig inte.

Carmen: Näspärta igen!

Dagny: Du vet mycket väl att böcker är det bästa jag har, och att jag inte alls tar mig ut "i societeten", som det heter. Jag är tafatt och tyst och plågad af alltihop. Då är det väl bättre att från början välja det jag passar till utan att förhala tiden. Puh! hvad det behöfs mycket prat för att göra sig förstadd. Ajö med dig, nu är det lyckligtvis skoltid. (Gör en knix för damerna och springer ut.)

Carmen: Hörde mamma hvad vi talade om? Ska' Dagny verkligen få bli student?

Frih. A.: Sanningen att säga, är jag mycket bekymrad för den sakens skull. Jag hoppades i det längsta att det bara var en flicknyck, men hon återkommer nu så ofta till det, och du känner Dagny. Hon är envis, och du skall få se att hon sätter sin vilja igenom.

Carmen: Men mamma måtte väl kunna få pappa att förbjuda henne det?

Tant B.: Hvarför förbjuda? Inte vore det väl någon olycka om hon blefve student. Jag får säga att jag har all aktning för lilla Dagnys beslut. Hon kommer att passa alldeles förträffligt som doktor af ett eller annat slag. Nej, jag finner verkligen ingenting alls komiskt däri! Ni kan då inte neka till att flickan har ett utprägladt godt läshufvud och att hon alltid skött sitt skolarbete tadellöst?

Carmen: Men lilla rara tant då, Dagny i studentmössa?

Tant A.: Åh förskona mig för denna ytliga syn på saken. Mössa eller icke — en flicka skall ägna sig åt det hon har lust och fallenhet för, alldeles som hennes bröder, det har jag alltid förfäktat.

Frih. A.: Enligt den teorin skulle du själf blifvit präst. Det har jag alltid sagt att du skulle passat till!

Tant B.: (efter ett muntert skratt) Nåja — men på min tid brukades det inte, det gick inte an att "vilja bli något" då. (Åter allvarsam) Men det säger jag dig,

Carmen, gå nu åstad och *lär* något, ett yrke af något slag, *medan du är ung!* Snart är du ur dansen och — hvad sedan?

Carmen: (lägger hufvudet på sned) Än om jag gifter mig då.

Tant B.: Du talar som om du hade trumf på hand. Det hade kanske jag också en gång — när jag var ung. Men hvad har jag nu?

Frih. A.: Du har ju dina föreningar.

Tant B.: Som surrogat, ja, för det som bättre hade varit. En äldre, ensamstående dam utan fast sysselsättning, utan katt, knähund och kanariefågel, saknar egentligen allt berättigande att existera. Äfven om hon har fikus, föreningar och förargelser, symöten, sammanträden och stadsfullmäktigeval då och då, har hon i alla fall inte tillräckligt att lefva för.

Frih. A.: Jag tycker då du har mer än tillräckligt, jagad som du är från morgon till kväll.

Tant B.: Ja, där ha vi olyckan! Jagad — d. v. s. splittrad, aldrig samlad, aldrig duglig till något helt. Öfverlupen af alla, *därför* att jag ingenting är, sitter där ledig att så bekvämt ta till, när ingen annan vill — — —

Carmen: Ja tant är också alltför beskedlig, som aldrig säger nej.

Tant B.: En sådan som jag, lilla vän, säger inte nej, af det skälet, att jag är en komplett öfverflödig människa. Och en öfverflödig människa är skyldig sig själf att ta hvarje tillfälle som bjuds i akt för att känna sig outhärlig. Men det där förstår du inte — —

Frih. A.: Så vet jag då, att det är bra lyckligt, när det finns *sådana* öfverflödiga människor som du!

Tant B.: Lyckligt? — för alla andra kanske, men inte för vederbörande, det kan jag försäkra. Allt detta delade intresse, detta spring på olika håll, tär på lifsnerven mer än något annat. Det är ganska klen beställt med lyckan om morgonen, när man vaknar och undrar *hvarför* man lefver, och om aftonen, när man går till hvila, lika otillfredsställd med den dagen som med alla andra — — —

Carmen: Men tant kunde väl ännu ägna sig åt någon bestämd verksamhet? Jo, hvarför inte!

Tant B.: Nämn mig något enda, som en dam af min typ och uppfostran, utan utpräglade anlag för något i världen skulle vid mina år kunna framgångsrikt ägna sig åt? Glöm icke *vid mina år!* Det finns en oåterterkalleligen stängd port som heter: för sent. Och det är därför jag aldrig tröttnar på att predika, som du behagar kalla det, min snälla vän, för alla de unga flickor jag möter på min ökenstig: lär något gediget medan tid är, gör tidigt upp en bestämd plan för lifvet, *blif något* — innan ni gifter er!

Frih. A.: Men om de så glömmar bort att gifta sig för allt hvad de ska bli, arbetande, studerande, politiserande kvinnor — hur går det då?

Tant B.: Det glömmar de aldrig, så länge världen står.

Carmen: Och hvad ha de *då* för nytta af all sin lärdom och sina speciella yrken? Är det inte alldeles bortkastad tid?

Tant B.: Än all den bortdansade tiden då? All den på toaletter och nöjen spillda tiden? Nej, hvad man riktigt grundligt lärt blir en vinst för alla tider, om den än skenbart gömmes undan i kassaskåpet som ett dödt kapital.

Carmen: Ja, men medge, att om man genast, när skolan är genomtröskad, skulle börja på att studera än värre, hinner man ju aldrig roa sig, och det är väl ändå hufvudsaken så länge man är ung.

Tant B.: Hör henne! Där ha vi det alldes oförblommeradt, och så rakt på sak som man kan önska sig. Hufvudsaken är att roa sig! Hon tror det helt naivt, och hon delar denna tro med sin tids ungdom. Vi ha fått lifvet blott och bart för att njuta, roa oss — — —

Frih. A.: Hon menar ju bara så länge ungdomsåren vara. De ta fort slut, och då kommer lifvets allvar tids nog.

Tant B.: Lfvets allvar kommer i samma minut som vi begynna ana att det finns till. Men man bedöfvar sig med nöjen för att slå bort tanken därpå. Lilla Dagny har redan anat det och är betänkt på att inrätta sig därefter. Och du, Carmen, kan väl inte påstå att du är omedveten därom, då du ju inte är en alldeles tanklös flicka?

Carmen: Neej — — men tant kan väl ändå inte mena att man aldrig skulle få ha roligt?

Tant B.: Visst skall man det, och det hjärtans roligt ändå. Men det är en himmelsvid skillnad mellan det och att basera hela sitt lif på nöjen. Nu vet jag att du inom dig ler ett medlidsamt löje öfver mitt tantaktiga tal, och jag kan säga mig själf att det är lönlöst att resonnera med ungt blod om lifvets mål och om den lifvets grundval *som aldrig kan läggas* utom i ungdomstiden. Jag vet det alltför väl, men jag vet också, att jag skulle skattat mig lycklig om någon vänlig tant velat tala med mig därom, när jag var ung. Hon hade därigenom besparat mig många smärtsamma desillusioner och mycken onödig livsvända. Jag hade då från början vetat hvad jag först efter årslångt, plågsamt famlande hunnit fram till — att jag intet hade att vänta af lifvet, att *lifvet* däremot väntade allt af mig.

Carmen: Åh, men jag väntar mig så ofantligt mycket af lifvet.

Tant B.: Ja visst, det plägar ju vara ungdomens vanliga utgångspunkt. Men den är felaktig, eftersom den bereder så stor besvikenhet senare i lifvet. Redan hos barnen borde man inskräpa detta: minns, att lifvet ger dig ingenting, om du ej själf genom arbete, kamp och sträfvan eröfrar det åt dig. Ingenting faller tillfälligtvis på vår lott om vi blott sitta stilla och vänta på det.

Frih. A.: (helt stillsamt) Än kärleken då?

Tant B.: Inte ens den, om vi äro alltför passiva! Det finns undantagsfall, men de bli allt sällsyntare. Äfven här gäller det att man måste göra sin insats om man vill vinna något.

Frih. A.: Men, min kära vän, detta är inte för unga öron! Sitter du inte rent af och förordar uppsåtligt koketeri?

Tant B.: Du känner mig nog för att veta att denna behagsjukan's jolmiga blomst är mig förhatlig. När jag i detta fall talar om en personlig insats som måste göras, menar jag något vida djupare. Ett inre tillmötesgående, en själfuppgifvelse i tysthet, som kostar något, men som också därför har något af vinnande kraft.

Carmen: (drömmande): Jag skall lägga den lärdomen på minnet, för jag har nu en gång bestämt mig för att jag vill gifta mig.

Tant B.: Naturligtvis vill du det, min flicka lilla, Äktenskapet anses ju allmänt som kulmen af livvets lycka. Men jag vill blott göra gällande att du inte skall betrakta det som en nödhamn. Du måste på samma gång skaffa dig andra resurser att hålla dig flytande ofvan djupen som alltid finnas — — —

Frih. A.: (sakta för sig): Äfven inom äktenskapet.

Tant B.: Och du får inte tro tt *alla* gifta ha monopol på lyckan. Den verkliga lyckan tror jag knappt existerar, utom i de sällsynta ögonblick, då vi helt förgäta oss själfva för andra.

Frih. A.: Ack, min vän, predikar du själfvärdhet för ungdomen!

Tant B.: Det var närmast ämnadt åt mig själf! — — — Jaså, stackars lilla Carmen, har du fått nog nu? Skall på fäktklubben? — — — ja, jag förlåter dig, blott du nu låter lilla Dagny vara i fred. Det var ju det vi gick ut ifrån. Hon drömmer om att "bli något", och du drömmer om att bli gift. Livvet får visa hvems uppvaknande som blir skönast!

Carmen: Dagny skall få drömma i fred för mig, tant lilla, det lofvar jag. Farväl! (Går.)

Frih. A.: Mätte ingen af dem upphöra att drömma. Det är förfärligt att vakna!

Tant B.: Vore det bättre att aldrig ha drömt?

Frih. A.: Ja — Åh nej, nej! Minnet af drömmen är dock värdt ett lif.

Tant B.: Och *detta* lefva vi på — — — *minnet* af en dröm?

Frih. A.: Vi?

Tant B.: Hvem har inte drömt? — — — Men nog vore det värdt att af *alla* krafter förhjälpa det unga släktet till en solidare lifsgrund, som tål vid alla de vindstötter och slagregn, lifvet har i beredskap åt dem.

Frih. A.: Visst vore det — — — men min vän, rikedom — lärdom — kärlek — personlig lycka — till och med moderslycka — kan icke allt detta undermineras på ett eller annat sätt? Finns det egentligen något enda som är solidt nog att hålla stånd mot alla stötter.

Tant B.: Jo, det finns! Ett hela vår förmåga och vårt intresse fängslande *arbete*. Det var ju en gång den skuldtyngda mänsklighetens paradisvinst. Men skola de unga framgångsrikt kunna taga upp denna sannskyldiga gudagåfva, tillkommer det oss äldre att ge dem all den uppmuntran och hjälp de behöfva. Själfva se de inte tillräckligt klart för att uppskatta dess värde, men var viss de skola tacka oss en gång. (Reser sig för att gå). Jo, jag *måste* gå nu. Styrelsen för "Hemmasömmerskors sommarhvila" har sammanträde i eftermiddag, och dess-

förinnan skall jag inspektera ute på "Hemmet för öfveranstängda butiksbiträden" och revidera räkenskaperna i "Lärarynnornas rekreatiohem". Du får förlåta — farväl, min vän!

Friherrinnan (gör en resignerad åtbörd och följer henne till dörren. Ensamt med en suck): Minnet af en dröm förslår inte att lefva på — — — hon har rätt!

Sten Grave.

Om sproglig Forstaaelse.

XV.

Blandt Ord, der lettest misforstaas paa Grund af Ligheden er Ordet "Tilgift" der jo lyder aldeles som det svenske "tillgift" men har en ganske anden Betydning. Man vil exempelvis høre en Dansk tale om at Bageren giver "Tilgift", dermed menes, at han giver "påbrød" eller, vis a vis en anden Handelsmand, at han har givet noget "på köpet". I de større Brödudsalg er det ikke sjeldent (= sällsynt) at man ser trykte Plakater (= anslag) med Tilkendegivelsen "Tilgift gives paa Hvedebrød" og saa nævnes tillige, for hvor meget — forudsat at der er köbt for den eller den Sum.

Et andet Udtryk, der — egentlig underligt nok — ofte misopfattes, isærdeleshed i Talesproget, men mindre naar det læses, er Betegnelsen "Kulde" (= kyla) det udtales jo nemlig, som om det var bogstaveret med to "l" og faar derved, for svenske Öre, en vis Lighed med ordet "Kula". En Dansk, der i Samtalens Löb nævnede, at han frøs og anvendte den i dagligdags Tale almindelig forekommende Udtryksmaade: "Jeg föler saadan Kulde i Ryggen" afbrödes af den venlige svenske Tilhörer med et beklagende "Stackare: — har Ni en kula i ryggen?"

Hvor vidt forskellige er ikke ogsaa Betydningen af Ordene "Dreng" og "dräng" skönt Udtalen er ganske den samme. Vi taler om en lille "pojke" medens en Svensk med Ordet "dräng" betegner det, som vi nærmest vil kalde "Gaardskarl".

Det svenske Ord "ett nöje" möder et dansk ord med Lidhed i Lyd men ej i Begrebsbetegnelse, naar en Dansk taler om, at den eller den Sag kender han ikke til sa nöje (= så noga) hvorom nogle forklarende Exempler i næste Nummer.

Alma Forsberg-Dalhoff.

Sprid DAGNY!

Notiser

Rösträttsrörelsen. En ny lokalförening för kvinnans politiska rösträtt har bildats i Rönninge efter föredrag af fru Elisabeth Wærn-Bugge, Stockholm och fru Maria Dehn, Södertälje.

De gifta kvinnorna i verken. Inom den närmaste framtiden ämnar civilministern igångsätta en ingående utredning beträffande frågan om möjligheten för kvinnliga biträden vid statens järnvägar, posten och telegrafan att efter inträde i äktenskap kvarstå i tjänsten. Enligt hvad det uppgives, lär en kommitté af sakkunniga, bland dem flera kvinnor, tillsättas med uppdrag att verkställa ifrågvarande utredning.

Minderårighetslagen. I en till kommerskollegium inlämnad redogörelse öfver minderårigas och kvinnors arbete i industriellt yrke, framhåller yrkesinspektören C. G. Forsberg i Göteborg att bötesbeloppen för brott mot minderårighetslagen för närvarande äro alldeles för små. De ådömda straffen kunna icke i erforderlig eller önskelig grad inskräpa hos vederbörande, att lagen kan och skall åtlydas fullt och helt. I många fall ha ådömda böter icke hindrat upprensning ända till fjärde och femte gång.

Ett minnesmärke öfver Kristina Gyllenstierna. Ett upprop om resandet af en staty öfver Kristina Gyllenstierna har utfärdats under tecknad af Anna Douglas f. Ehrensvärd, Lizinka Dyrssen f. af Ugglas, Calla Curman f. Lundström, Alma Hedin, Selma Lagerlöf, Olga Platen f. Wijk, Elsa Wallenberg f. Lilliehöök, Märta Adlerstråle f. von Oelreich, Helfrid Edelsvärd f. Boije, Sofie Höglund f. Reuterskiöld, Cecilia Milow, Ellen Terserus, Lilly Wicander f. von Redlich, Einar Adlerstråhle, Rolf Cederström och F. W. Edelsvärd. Meningen är att genom penninginsamling kunna erhålla en "Kristina-Gyllenstiernafond" stor nog att resa statyn. Såväl större som små bidrag kunna sändas till major E. Adlerstråle, Sturegatan 58, Stockholm, eller direkt till Stockholms Handelsbanks Östermalmskontor, Sturegatan 24, Stockholm. Bidrag kunna tecknas å listor utlagda å samtliga bankkontor samt i Fritzes hofbokhandel, Stockholm.

Teckningslistor för samlande af bidrag erhållas hos hr F. W. Edelsvärd, K. Järnvägsstyrelsen, Centralstationen, Stockholm. Insamlingen avslutas 1 oktober innevarande år, vid hvilken tid teckningslistorna indragas.

Öfver influtna medel kommer redovisning att afgifvas i de dagliga Stockholmstidningarna.

En utredning angående den svenska hemslöjden. K. m:t har åt en kommitté uppdragit att verkställa utredning om den svenska hemslöjdens i allmänhet nuvarande tillstånd, utvecklingsmöjligheter och behof inom de särskilda orterna af vårt land samt att afgifva betänkande och förslag angående de åtgärder, som från statens sida kunna vara af behofvet påkallade för dess understödande och utveckling. Till ordförande i denna kommitté har k. m:t förordnat landshöfding C. F. Holmquist samt till ledamöter i kommittén f. d. auditören A. H. Fahlén, sekreteraren i Malmöhus läns hushållningssällskap J. C. Leufvén, fröken Lilli Zickerman och fröken Gerda Björk.

Nästa sommars internationella rösträttskongress. Från kommittén för den internationella rösträttskongressen i Ungern nästkommande juni når oss underrättelser, som visa att arbetet går för högtryck och att man redan ordnat en hel del saker. Kongressen kommer att hållas dagarna 15—20 juni, i Budapest. Telegramadressen är *Suffragium Budapest*; postadressen: *Kongressbureau, Budapest, VII, István-Ut 67.*

Handelsministern, som tyckes ställt sig särdeles välvil- lig gentemot kongressen, har beviljat medlemmarna af densamma prisnedsättning på statsbanorna, 3:dje-klassbiljett berättigar till resa på 2:dra klass, 2:dra-klassbiljett till 1:sta. Troligen komma äfven öfriga ungerska järnvägar samt passagerarbåtar att lämna liknande nedsättning i biljettpriser. Till i kongressen deltagande journalister komma fri- biljetter att lämnas.

Budapest har beviljat ett kongressanslag å 5000 Kronen. Vidare ställer staden till kongresskommitténs förfogande ett illustrerat album öfver Ungern. Exemplar af detsamma kunna redan utskickas.

Den under ledning af grefvinnan Ilona Haller arbetande finanskommittén har redan att glädja sig åt stora tillskott. Icke endast i Budapest utan äfven på andra platser ha stadsfullmäktige beviljat anslag till kongressen. Handels- ministern har personligen gifvit ett bidrag af 1500 Kronen, och landthushållningsministern har äfven lofvat att peku- niärt understödja kongressen.

Från Mrs Chapman Catt har meddelande ingått att tro- ligen komma två hinduiskor, en javanesiska och en egyptiska att bevista kongressen.

Männens förening för K. P. R. i Ungern har beslutat inbjuda mennens internationella förening för K. P. R. som då skulle hålla sin första generalförsamling samtidigt med kongressen.

Den österrikiska rösträttsföreningen har beslutat att an- ordna en internationell demonstration i Wien före öppnan- det af kongressen i Budapest.

Rösträttsstriden i England. Vid diskussionen om den hungerstrejk som den 19 juni skulle träda i kraft i de af Londons fångelser, där suffragetter finnas, emedan myndig- heterna ej ännu tillåtit dessa att öfverflyttas till första di- visionen, sade inrikesministern Mr McKenna den 20 juni: "*Må de vara ledare eller vanliga medlemmar, man skall anlita tvångsmatande om de ej på vanligt sätt vilja intaga sin föda*". Den 22 undergick Mrs Pethick-Lawrence den behandling, som många människor anse "motbudande och förnedrande"; hos Mrs Pankhurst hade ej de nio läkare och sköterskor, som krädes därtill, önskad framgång, och den 24 juni lösgåfvos de båda kvinnliga ledarna. Af de öfriga kvarvarande, ungefär 70 stycken, hafva 22 lösgif- vits. Då dessa underrättelser kommo den 28 juni, käm- pade Mr Pethick-Lawrence ännu i Brixtonfängelset.

De kvinnliga lärarna i Ryssland ha nu genom en lag fått lika rättigheter med de manliga. De erhålla lika stor lön, och vägen till högskolorna står nu öppen äfven för dem. De skola också framläppas till alla akademiska heder- sämbeten och till hedersposter vid universiteten.

Prenumerera på DAGNY!

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för 1/4, 2:50 för 1/2, och 1:25 för 3/4 år.

Hvilka villkor erhålla prenumerationsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat minst 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (ej annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halva priset eller 7/10 öre pr mm.)

Sextonårig musikalisk, barnkär flicka

önskar under sommaren någon sysselsättning mot fritt vivre i vacker trakt på landet eller i skärgården, ej långt från Stockholm. Svar till "L. L.", denna tidnings exp.

Studentska

med utmärkta betyg önskar god plats från 1 september eller något senare. Svar till "T. L. 1911", p. r. Mora.

Plats som lärarinna

önskas till hösten af 20-årig elementarbildad flicka, som i år med goda betyg utexaminerats från småskolläraryrkesseminarium. Svar med uppgift om fordringar och löneförmåner till "Jämtländska", Svenska Dagbladet, Stockholm, f. v. b.

Kindergartenlärarinna.

Ung, bildad flicka, som genomgått kindergartensseminarium, önskar plats till hösten i skola eller familj. Svar till "21 år", post restante, Göteborg 1.

Ung flicka,

undervisningsvan och musikalisk, önskar till hösten plats som guvernant för två eller flera elever till och med fjärde klssens kurs helst i närheten af Stockholm. Svar till "I. E.", Åfärd p. r.

Lärarinna

med vana att undervisa i skolämnen, språk, musik, söker plats för läsåret. Goda betyg. Svar "Energisk, barnkär". Svenska Telegrambyrå, Sthlm f. v. b.

Tyska.

Stockholmslärarinna, som fullkomligt behärskar tyska språket, önskar plats på landet några veckor eller återstoden af sommaren. Svar till "X. S.", Karlskrona, p. r.

UNG FLICKA

af god familj, som genomgått 8-klasstigt läroverk, önskar plats som guvernant till hösten i bildadt, godt hem. På lön fästes däremot mindre afseende. Elementarundervisning i musik kan äfven meddelas. De bästa ref. Svar till "Badgäst", Strandbynäs, Grohed.

Bildad flicka,

hüsligt intresserad, något musikalisk och med godt, jämnt sätt och lynne, önskar plats som värinna i hem där husmoder saknas, eller som hjälp och sällskap i familj eller åt klen, äldre eller ensam dam eller herre. Bästa rek. och ref. Svar till "Godt hem", Åhus p. r.

Ung Svenska

med elementarbildning, som vistats ett år i Tyskland och flera år i Frankrike, kunnig och skicklig i alla inom ett hem förekommande göromål, önskar plats som hjälp och sällskap åt en dam eller för barn. Utmärkta referenser. Svar till "Ung svenska", Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Ung lärarinna,

undervisningsvan, med goda betyg från läroverk och småskolelärarinneseminarium samt från föregående platser, önskar plats till hösten i skola eller familj. Är äfven villig att deltaga i hushållet. Svar till "S. T.", p. r., Norrköping.

Ung bildad flicka,

som genomgått Fackskolans Husmoderskurs i Uppsala, önskar för vinnande af vidare praktik plats å herrgård eller bruksegendom som hjälp i hushållet. Någon lön önskvärd. Svar till "Ung flicka", Uppsala p. r.

Yngre bildad dam

önskar medfölja till badort eller på resa såsom sällskap och hjälp. Hushållskunnig o. representativ. Fin. ref. Svar till "Juli 1912", Svenska Dagbladets annonskont., Göteborg.

Värdinneplats

önskar medelålders dam som har mångårig vana att med ordning och sparsamhet förestå bättre hem. Svar märkt "Nu eller i höst", under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Tekniskt bildad

ung flicka, med godt afgangsbetyg från teknisk skola, önskar plats såsom riterska hos litograf eller på ritkontor. Svar i biljett märkt "Arbetsvillig", torde inlämnas till Sv. Telegrambyråns filial, Malmö.

Språkkunnig Lärarinna

vid komm. mellanskola önskar mot fritt vivre o. resor sommarplats. Något musik. Stud. utomlands. Svar till "X. Y. Z.", Hvetlanda.

18-årig flicka,

som aflagt realskoleexamen med mycket goda betyg samt äger uppmärksammade anlag för teckning, söker härmed anställning som biträde åt kvinnlig eller gift manlig fotograf, kart-, mönsterritare e. d. mot erhållande af "allting fritt" i principalens hem. Svar märkta "R. B.", afvaktas under adress Motala verkstad, p. r.

Ung flicka,

kunnig i husliga göromål och sömnad, önskar komma i familj där duglig husmoder finnes, för att hjälpa till med allt i hemmet. Önskar anses som familjemedlem. Svar till "20 år", Bara.

För enklare sjukvård, sällskap, hushållning

i hem eller på resa sökes plats hos ensam dam eller i mindre familj af bildad, praktisk, arbetsam flicka, som genomgått elementar- och husmodersskola samt kurs vid lasarett. Svar tacksamt till "Arbetsam", under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung flicka

af god familj, från landet, önskar plats att gå frun tillhanda i fin familj, gärna där barn finnas, i Stockholm eller dess närhet. Önskar anses som familjemedlem. Någon lön. Svar till T. Strandell, Hornsgatan 52, adr. Fru Söderlund, Stockholm.

Lärarinna,

utex. från 2-årigt sem. (1 komp.) med goda betyg och rek., och som undervisat dels i flick- dels i samskola önskar till hösten plats i skola eller familj. Svar till "A. E. O.", Gefle p. r.

Sprid DAGNY!

LEDIGA PLATSER.

Vid Statens förskola för blindade i Växiö är en

lärarinneplats

ledig att tillträdas den 1 nästkommande augusti. Ansökningshandlingar, inkl. läkarebetyg, ställda till styrelsen, insändas till skolans rektor inom en månad efter nedanstående dag.

Växiö den 5 juni 1912.

STYRELSEN.

Ordinarie lärar-(inne)-tjänst

vid Bäckedorps fasta folkskola i LÄNNÄS är till ansökning ledig. Lön enligt lag. Gosslöjd finnes för närvarande, arvode 125 kr. Bostad 3 stora rum och kök. Tillträde den 1 januari 1913, men sökanden förbinde sig att vikariera i år under höstterminen, som börjar den 15 september.

Ansökan före 1 augusti till
Skolrådets ordförande.
Adress LÄNNÄS.

Konfirmerad, propper

och ordentlig Flicka med folkskolebildning och hem i Stockholm, erhåller genast anställning som teknisk hjälprea å apotek i Stockholms närhet. Begynnelselön 45 kr. i mån. jämte fria resor. Svar till »Erland», Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning.

Ung dam,

fullständigt behärskande tyska, erhåller några timmars dagligt arbete å härvarande kontor. Svar till »Kontorsarbete» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Kvinnlig kontorist.

En flicka med någon vana vid bokföring erhåller plats å landt-egendom där äfven tillfälle gifves deltaga i husgöromål. Svar med betyg, rek., foto samt lönepretentioner insändas märkt »Kvinnlig Kontorist» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Vid kustsjukhuset å Styrso.

finnes plats som elev i juli. 3 månaders kurs. Pris 30 kr. per månad.

Sjukvård.

Som vårdarinna för äldre sjukdam erhåller för sjukvård intresserad van person plats i stad i närheten af Sthlm. Svar till »Pålitlig 1 juli», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Maskin- skrifverska

kunnig i Engelska, Tyska och Franska får anställning nu genast under tiden för Olympiska spelen. Personer som önska extra förtjänst under semestertiden kunna äfven anmäla sig.

AD. L. ZADIG.
Drottninggatan 47. Stockholm.

Som Husmoders

hjälp i större familj i Göteborg sökes en kristligt sinnad, bildad, medelålders dam, frisk och glad, fullt kunnig i alla inom ett hus. förek. göromål. De bästa rek. erfordras. Lön 30 kr. pr månad. Platsen att tillträda genast eller längre fram. Svar under adress »Aktadt hem», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

Till ansökan ledig

för tillträde den 1 september 1912 kungöres härmed tjänsten som föreståndarinna för skyddshemmet *Malmö stads skyddshem för flickor* beläget vid Skärallid i Riseberga socken i Kristianstads län. Sökande bör hafva aflagt folkskolläro-examen. Löneförmånerna äro: möblerad bostad med lyse och värme, kost, tvätt och läkarevård samt kontant lön af 1,200:— kr. för år. Tjänsten äger delaktighet i folkskollärarnas pensionsinrättning och tillsättes med fyra månaders ömsesidigt förbehållen uppsägelse rätt. Ansökningar, åtföljda af präst- och läkarebetyg samt handlingar, som styrka kompetensen, böra före den 1 augusti 1912 hafva inkommit till Malmö stads skyddshemsstyrelse, adress Malmö.

Malmö den 17 juni 1912.
Malmö stads skyddshemsstyrelse.

Lärarinna

kompetent att undervisa t. o. m. 3 kl. i elementarläroverk sökes till 1 sept. för 4 barn i tre läxlag. Därå reflekterande torde med bifogande af betyg och vitsord öfver föregående undervisning samt med uppgitt å lönepretentioner förutom fritt vivre i enkelt hem anmäla sig till undertecknad före 1 aug. d. å.

Hörnefors bruk pr Hörneå den 4 juli 1912.

KLAS SUNDELIN,
brukspredikant.

Allvarlig lärarinna

med håg för huslighet, får för läsåret plats i enkelt hem på landet att undervisa två barn i åldern 11 och 10 år. Svar med lönepret. till »Fru A.», Hölö p. r.

Undervisningsvan,

anspråkslös o. frisk lärarinna får plats från hösten att läsa och spela med 12-årig flicka. Svar med betyg och foto. till Fru Laura Hjersing, Strömnäsbruk.

Verkligt skicklig,

välmeriterad, stadgad lärarinna, gärna musikalisk, önskas till hösten att läsa tredje klassens kurs med 11-årig dotter samt att läsa läxor med två äldre barn. Ansökan med foto., rekom. och löneanspråk till Rektor Yngve Melander, Folkhögskolan, Önnestad.

Bildad,

duktig 20 års flicka med godt utseende och sätt, ordningssinne samt intresse för hemmet, får plats att sköta hemmets alla inre göromål. Kokerska finnes. Svar med foto., pret. till »Familjemedlem 1912», Tyringe p. r.

Barnfröken

eller Barnjungfru van vid späda barns skötsel får god plats i familj med 2 barn. Svar helst med foto. och uppgift om ålder och löneanspråk emotes till Ingeniör Assar Svensson, Göteborg.

Elfsborgs läns landstings sjukskötersketjänst

med station i Lilla Edet är ledig och sökes hos undertecknad senast den 31 dennes. Årlig lön 700 kr. Vid vård af epidemisk sjukdom åtnjuter sköterskan endast fri kost, vid vård af annan sjukdom dessutom 50 öre pr dag. Af förekommen anledning påpekas, att sköterskan icke åtnjuter fri bostad. Ansökningar, åtföljda af präst- och läkarebetyg samt de intyg, hvarmed sökande vill styrka sin kompetens, inlämnas hos undertecknad. Platsen skall tillträdas så fort som möjligt och senast den 1 nästa september. Lilla Edet den 1 juli 1912.

OSCAR LIBERG,
e. Provinsialläkare.

En fransyska

får stadigvarande plats på landet för en 18 års flicka. Svar till »Lärarinna», Altuna, Vestmanland.

Vid Karlstads folk- skolor

komma för nästa läsår, som börjar den 28 augusti, att anställas:

1 e. o. folkskollärare
och

1 småskollärarinna.

Lönen för e. o. folkskollärare i Karlstad utgör 1,500 kronor i ett för allt.

Lönen för småskollärarinna utgör i första lönegraden 1,000 kronor, i andra lönegraden 1,100 kronor, i tredje lönegraden 1,250 kronor och i fjärde lönegraden 1,400 kr.

Ansökningar till dessa tjänster skola ställas till Karlstads folkskolestyrelse och senast den 31 juli vara till undertecknad insända; och böra ansökningarna vara åtföljda af frejdebetyg, betyg öfver examina och tjänstgöring samt läkarebetyg. Karlstad den 21 juni 1912.

Bror A. Larson.
Folkskoleinspektör.

Ordinarie Lärrinnetjänsten

vid *Grängsbo* fasta folkskola (litt. F) i *Alfta* församling, Gäfleborgs län, sökes hos skolrådet inom 60 dagar efter första kungörandet häråf i Post- och Inrikes tidningar. Lön enligt lag. Om flickslöjd + 80 kronor pr år. Bostad 1 rum och kök. 50 kronors ersättning för bristande rum. Skolhuset beläget c:a 2,5 km. från järnvägsstation i naturskön, folkrik trakt. Tillträde den 1 januari 1913.

Vikariat

vid samma skola för nästa hösttermin, som börjar den 1 sept., sökes hos skolrådet i *Alfta* före den 7 augusti 1912. Vikariens lön efter 900 kr. pr år utom husrum och vedbrand.

Alfta den 12 juni 1912.

Skolrådet.
Adr. *Alfta*.

En fullt kompetent kassörska,

kunnig att föra och afsluta böcker och handhafva kassa sökes till landsortsstad genast. Kunnig i tyska har företräde. Affären drivres i landtmannaprodukter. Svar till »Plikttrogen 1912 X» under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. f. v. b.

Husföreståndarinna,

Bildad, anspråkslös, kunnig i allt som tillhör ett landthushålls skötande och van att handhafva tjänstefolk, erhåller plats hos ensam medelålders svensk i guvernementet Poltawa, Ryssland. Tyska eller franska önskvärdt. Vidare upplysningar lämnas genom Svenska Telegrambyråns filial, Malmö.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } 4½ %

Sparkasse-
räkning } 4 %

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Åberopa alltid
annonserna i
DAGNY!

Wiréns utsökta **PARFYMER**, eleganta damers förtjusning.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) Kgl. Hoflev.
21 Lilla Vattugatan 21 . . . Stockholm.

**GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!**

Ledig tjänst.

Till den nu ledigblifna

lärarinnebefattningen

i den vid Prinsessan Eugenie's
barnhem å Fridtorp i Väster-
hejde socken inrättade
folkskolan

äga hugade sökande att inom den
28 nästkommande juli ingifva sina
ansökningar, ställda till styrelsen
för barnhemmet, under adress
landskamreraren O. Melin i Visby.

För befattningen erfordras sam-
ma kompetens och ansöknings-
handlingar, som för ordinarie folk-
skollärartjänst, och äro med den-
samma förenade enahanda löneför-
måner, som enligt gällande stad-
ganden tillkomma ordinarie folk-
skollärlarinna, äfvensom delaktighet
i folkskollärarnas pensionsinrätt-
ning.

Tillfälle finnes till billig inackor-
dering i barnhemmet, hvilket är
beläget i en vacker trakt, ca 6 km.
från Visby, dit järnvägsförbindelse
f. n. är under anläggning från ett
ställe i närheten af barnhemmet.

Tjänsten får tillträdas genast efter
det de inkomna ansökningarna
hunnit pröfvas och fullmakt utfärdas.

Visby den 22 juni 1912.

STYRELSEN.

Till ansökan ledig

för tillträde den 1 september 1912
kungöres härmed tjänsten som

föreståndarinna

för skyddshemmet Malmö stads
skyddshem för flickor, beläget vid
Skäralid i Riseberga socken i Kris-
tianstads län. Sökande bör hafva
aflagt folkskollärarexamen. Löne-
förmånerna äro möblerad bostad
med lyse och värme, kost, tvätt
och läkarevård samt kontant lön af
1,200 kr. för år. Tjänsten äger
delaktighet i folkskollärarnas pen-
sionsinrättning och tillsättes med
fyra månaders ömsesidigt förbe-
hållen uppsägelse rätt. Ansökningar,
åtföljda af präst- och läkarebetyg
samt handlingar, som styrka kom-
petensen, böra före den 1 augusti
1912 hafva inkommit till Malmö
stads skyddshemsstyrelse, adress
Malmö.

Malmö den 17 juni 1912.

Malmö stads skyddshemsstyrelse.

Lärlarinna

önskas till hösten i prästgård i
Uppland, nära Mälaren, för att un-
dervisa 3 barn, 11, 10, 8 år i vanl.
skolämnen, tyska och musik. Svar
med betyg, fot. och löneanspråk
till Kyrkoherde N. Andrae, Hjäls-
ta-by.

ANNONSERA I DAGNY.

HUSMODERSSKOLAN I KARLSTAD.

Den 16 Augusti börjar konserveringskursen, pågår en vecka, omfattande
inläggning af bär, frukt och grönsaker. Den 24 Augusti taga öfriga kurser
sin början. 1 årskursen omf. matlagning, bakning, konservering, linne- och klädsömnad,
barnavård (teoretisk och praktisk m. m.) ½ årskursen omf. matlagning, bakning,
sömnad m. m.

6 veckors kursen omf. matlagning och bakning.

Helinackordering erhålles inom skolan.

Tidsenliga lokaler. Värmeledning, elektriskt ljus, badrum.

Prospekt på begäran.

Tel. 8 12.

Nancy Enwall.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Rodenstamska Skolan i Hudiksvall,

upprättad 1897,

börjar såväl **Seminariekursen** för utbildande af lärarinnor
i huslig ekonomi som **Slöjdlärlarinne-** och **Husmoders-**
kurs den 20 augusti.

Prospekt på begäran.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Mathilde Fibiger. En af de första. Af Ellen Kleman.

Länens hemslöjdsutställning på Skansen. Af Hild Sjöberg.

Två danska diktare. I. Christian Winter. Af Maria Holmström.

Pigespejderne på Sanda. Af Elpis.

Hilma Pylkkänen. Af E. S.

Blif något. Ett samtal. Af Sten Grave.

Om sproglig Forstaaelse. XV. Af Alma Forsberg-Dalhoff.

Insänd litteratur.

Notiser.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**